

Plastprat – däck, kläder, raklödder och nedskräpning

Mer och mer visar tydligt på att plast, både stort och smått, ger stora effekter på vårt hav och de organismer som finns där, men även på oss som lever av och kring vårt inlandhav.

Vad är mikroplast och var kommer den ifrån?

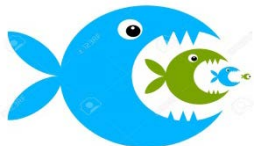
En vanlig definition på mikroplast är plastbitar mellan 0,3–5,0 millimeter. Lastbitar som är större än så kallas makroplast, och plastbitar som är mindre än mikroplast kallas nanoplast. Man kan säga att mikroplast har ungefär samma storlek som grovkornigt salt, medan nanoplast kan jämföras med finmalet mjöl.

Troligtvis kommer en stor del av mikroplasten från större plastföremål som bryts ner och finfördelats till mikrostorlek. Nedskräpning är en av de största källor till att det finns plast i havet.

Men plastpartiklarna kan även vara mikroskopiska redan när de hamnar i miljön.

Slitage på **bildäck** och **granulat från konstgräsplaner** är exempel på sådana. Andra källor är syntetiska textilier, till exempel **fleece** samt mikroplaster i **kosmetika, tandkräm eller kroppsskrubb**.

Vad är egentligen problemet?

Skräp

Till exempel sälar och sjöfåglar kan fastna i plasticskräpet och drunkna, bli uppätta, svälta ihjäl, bli skadade eller hindrade i sin tillväxt. Forskare från Nederländerna har undersökt maginnehållet hos drygt 1 000 stormfåglar som har hittats döda på Nordsjöns stränder. Om man räknar om volymen så att den blir representativ för en människas kropp, så motsvarar den en lunchlåda full med skräp.

Mikroplaster

Det finns studier som visar att mikroplasterna kan transporteras i näringskedjan mellan olika nivåer av djurplankton från Östersjön. Det har också hittats mikroplaster i torsk, kolja, vitling och räkor som kan konsumeras av människor, vilket innebär att även människor kan få det i sig via maten.

Tillsatser och kemikalier

Plast innehåller ofta en stor andel tillsatser. Eftersom tillsatserna oftast inte är bundna till plastpartiklarna kan de avges till omgivningen. Dessutom kan PCB:er, PAH:er, DDT och andra ämnen som är giftiga och inte bryts ner fastna på plastpartiklarna.

Det låter som om det är kört, är det lönt att göra något?

Det är inte för sent, men med dagens teknik är nästan omöjligt att rena bort mikroplaster som redan hamnat i marin miljö. Det *kan* bli för sent om vi inte gör vad vi kan för att komma tillrätta med problemen – att vi hjälps åt!

Som konsument kan du undvika produkter som innehåller mikroplast. Läs innehållsförteckningen och undvik:

- Polyeten/polyethylene (PE)
- Polypropylen/polypropylene (PP)
- polyvinylklorid (PVC)
- plexiglas
- nylon

Välj produkter som är miljömärkta (Bra miljöval, Svanen, EU Ecolabel).

Köp inte kläder som innehåller polyester och polyamid.

Tvätta mindre och fyll tvättmaskinen – *då sparar du ju även på vatten!*
Skippa sköljmedlet när du tvättar, så lossnar färre mikroplaster. Försök att vädra och ta bort enstaka fläckar med våt trasa i stället.

Minska skräpet i havet:

- Släng inte skräp på marken eller i vatten
- Plocka gärna upp skräp, risken är att det hamnar i havet på ett eller annat sätt.
- Byt slitna tampar till båten och återvinn dem

Framför allt: Tillsammans kan vi göra skillnad och förbättra Östersjöns miljö både för oss och framtida generationer!

Vattenråd

I Kalmar län finns ett tiotal vattenråd, lokala ideella föreningen som arbetar för ett bättre vatten, både kust-, grund- och ytvatten. Vattenråden vill sprida kunskap och arbeta för att lokal kunskap tas till vara och används vid vattenvårdsåtgärder. Alla, både privatpersoner och näringsidkare, är välkomna som medlemmar.

www.vattenorganisationer.se
www.vattensamling.se